

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2009 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu

Na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. Nr 113, poz. 988 oraz z 2003 r. Nr 192, poz. 1875) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rozporządzenie stosuje się do uczniów i słuchaczy, zwanych dalej „uczniami”, publicznych szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie zawodowe, zwanych dalej „szkołami”.”;

2) w § 4 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły.”;

3) w § 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458 i Nr 157, poz. 1241.

„1. Praktyczna nauka zawodu uczniów i młodocianych jest prowadzona indywidualnie lub w grupach. Liczba uczniów lub młodocianych w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu dopuszczonego do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły i uwzględniać specyfikę nauczanego zawodu, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy w sprawie prac wzbronionych młodocianym, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.”;

4) w § 7:

a) w ust. 3 uchyla się pkt 4,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Do umowy dołącza się program nauczania dla danego zawodu dopuszczony do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pracodawca, o którym mowa w § 3 ust. 2, zawiera z innym podmiotem przyjmującym młodocianego na praktyczną naukę zawodu umowę o zorganizowanie dla młodocianego zajęć uzupełniających z zakresu praktycznej nauki zawodu niezrealizowanych u tego pracodawcy. Do umowy tej stosuje się odpowiednio przepisy ust. 3 i 3a.”;

5) w § 10 w ust. 5 pkt 1-3 otrzymują brzmienie:

„1) świadectwo ukończenia technikum, technikum uzupełniającego lub szkoły równorzędnej albo świadectwo ukończenia szkoły policealnej lub dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej lub policealnej i tytuł zawodowy w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać, oraz co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, lub

2) świadectwo ukończenia liceum zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać, oraz co najmniej czteroletni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, lub

3) świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum technicznego, liceum profilowanego, uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, technikum i technikum uzupełniającego, kształcących w innym zawodzie niż ten, którego

będą nauczać lub średniego studium zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać, oraz co najmniej sześcioletni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, lub”;

6) w § 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracodawca, u którego organizowana jest praktyka zawodowa uczniów, może zwolnić częściowo lub całkowicie opiekuna praktyk zawodowych od świadczenia pracy wynikającej z umowy o pracę ze względu na specyfikę działalności prowadzonej przez pracodawcę lub liczbę uczniów odbywających praktykę zawodową. Za czas częściowego lub całkowitego zwolnienia od świadczenia pracy opiekunowi praktyk zawodowych przysługuje wynagrodzenie miesięczne, obliczone jak za urlop wypoczynkowy.”;

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do opiekunów praktyk zawodowych prowadzonych na polskich statkach morskich stosuje się przepisy ust. 1 i 4.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

w porozumieniu:
Minister Pracy i Polityki Społecznej

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 988 oraz z 2003 r. Nr 192, poz. 1875). Określa ono warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i szkolnych gospodarstwach pomocniczych, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz kwalifikacje wymagane od osób prowadzących praktyczną naukę zawodu i przysługujące im uprawnienia.

Nowelizacja przedmiotowego rozporządzenia wynika z konieczności dostosowania jego przepisów do zmian wprowadzonych w ustawie o systemie oświaty w zakresie dopuszczania do użytku w danej szkole programów nauczania przez dyrektora szkoły, a także doprecyzowanie niektórych obecnie obowiązujących przepisów rozporządzenia.

Uzasadnienie szczegółowe

1) § 1 pkt 1 (nowelizowany § 2 ust. 1 rozporządzenia)

Konieczność uchylecia w obecnie obowiązujących przepisach rozporządzenia wyrazów „i szkół ponadpodstawowych” wiąże się z zaprzestaniem funkcjonowania tych szkół w systemie oświaty.

2) § 1 pkt 2, 3 i 4 (nowelizowany: § 4 ust. 6, § 6 ust. 1, § 7 ust. 3 i 4 rozporządzenia oraz dodawany § 7 ust. 3a)

Przedmiotowe zmiany mają na celu dostosowanie obecnie obowiązujących przepisów rozporządzenia do zmian w zakresie dopuszczania do użytku w danej szkole programów nauczania dla danego zawodu przez dyrektora szkoły,

wprowadzonych ustawą z dnia 19 marca 2009 r. o *zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 56, poz. 458) oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w *sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników* (Dz. U. Nr 89, poz. 730). Przywołana wyżej *ustawa* zmieniła brzmienie art. 22a ustawy o systemie oświaty, wprowadzając w ust. 2 i 2b generalną zasadę dopuszczania do użytku w danej szkole programów nauczania, w tym programów nauczania dla zawodów, przez dyrektora szkoły.

3) § 1 pkt 5 (nowelizowany § 10 ust. 5 pkt 1-3 rozporządzenia)

W rozporządzeniu odstępuje się od wymogu posiadania świadectwa dojrzałości przez instruktorów praktycznej nauki zawodu, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 2 obowiązującego obecnie rozporządzenia. Osoby posiadające świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, w tym świadectwo ukończenia technikum uzupełniającego, liceum profilowanego i uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, które nie były dotychczas uwzględnione w rozporządzeniu oraz odpowiedni staż pracy w zawodzie występującym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego będą mogły pełnić funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu w tym zawodzie. Przedmiotowa zmiana rozporządzenia wpłynie na zwiększenie liczby pracodawców, pracowników wyznaczonych przez pracodawców oraz osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne mogących prowadzić zajęcia praktyczne z uczniami lub młodocianymi pracownikami. Natomiast, dyrektorzy szkół prowadzących kształcenie zawodowe będą mieli większy wybór podmiotów, z którymi będą mogli zawierać umowy o praktyczną naukę zawodu co wpłynie korzystnie na podniesienie jakości kształcenia zawodowego uczniów i młodocianych pracowników.

4) § 1 pkt 6 (nowelizowany § 12 rozporządzenia)

W § 12 zrezygnowano z określenia liczby uczniów jako kryterium będącego podstawą wypłacania świadczeń opiekunom praktyk zawodowych za czas ich częściowego lub całkowitego zwolnienia od świadczenia pracy z tym związanego. Obowiązujące przepisy w tym zakresie odnosiły się głównie do byłych dużych

zakładów państwowych, które przyjmowały po 30 i więcej uczniów na praktyki zawodowe z danej klasy technikum lub szkoły policealnej. Obecnie z uwagi na warunki organizacyjne oraz wymogi bezpieczeństwa i higieny pracy u pracodawców - dyrektorzy szkół mają ograniczone możliwości kierowania większej grupy uczniów na praktyki zawodowe do jednego pracodawcy prowadzącego działalność produkcyjną lub usługową.

Rozporządzenie nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169 poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Rozporządzenie dotyczy dyrektorów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, pracodawców przyjmujących uczniów i młodocianych pracowników na praktyczną naukę zawodu, pracowników wyznaczonych przez pracodawców do prowadzenia zajęć z uczniami lub młodocianymi, osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne, uczniów, opiekunów praktyk zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.

2. Konsultacje społeczne

Projekt przedmiotowego rozporządzenia został przedstawiony następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

- 1) Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 2) Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 3) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 4) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”;
- 5) Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 6) Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu;
- 7) Zarządowi Głównemu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 8) Zarządowi Głównemu Związku Rzemiosła Polskiego;
- 9) Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Oświatowców Polskich;
- 10) Konfederacji Pracodawców Polskich;
- 11) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 12) Krajowej Izbie Gospodarczej;
- 13) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 14) Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej;
- 15) Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu;
- 16) Stowarzyszeniu Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego;
- 17) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Centrum Kształcenia Ustawicznego;
- 18) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty.

Projekt został przekazany również Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, która na posiedzeniu w dniu 30 września 2009 r. wyraziła pozytywną opinię o projekcie.

W toku konsultacji społecznych opinię o projekcie wyrazili:

1) Związek Nauczycielstwa Polskiego – zaproponował uwzględnienie w nowelizowanym § 4 ust. 6, w części zawierającej odesłanie do programu nauczania dla zawodu uwzględnienie wymiaru godzin praktyk zawodowych, który jest określony w programie nauczania dla zawodu, podobnie jak wymiar godzin zajęć praktycznych. Uwaga została uwzględniona;

2) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” - zaproponowano określenie w rozporządzeniu odrębnie kwestii dotyczących kształcenia modułowego. Uwaga nie została uwzględniona. Program o strukturze modułowej, tak jak i program o strukturze tradycyjnej, jest dopuszczany do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. Nr 89, poz. 730);

3) Związek Rzemiosła Polskiego, Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” - zaproponowano posługiwanie się w rozporządzeniu zwrotem – „kształcenie praktyczne” zamiast zwrotu „praktyczna nauka zawodu”.

Propozycja nie została uwzględniona w rozporządzeniu, gdyż przyjęcie jej wymagałoby dokonania stosownych zmian w ustawie o systemie oświaty. Jednocześnie, wyrazili poparcie działań Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie wprowadzanych zmian. W opinii ww. podmiotów, przedmiotowe zmiany przyniosą efekt w postaci zwiększenia liczby osób, które będą mogły pełnić rolę instruktorów praktycznej nauki zawodu, a tym samym zwiększy się baza szkolenia praktycznego realizowanego bezpośrednio u pracodawców;

4) Związek Rzemiosła Polskiego, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” – wskazano na brak spójności między przepisem § 10 ust. 4 a przepisem § 10 ust. 5. Zaproponowano, aby kwalifikacje wymagane od instruktora

praktycznej nauki zawodu dotyczyły tego zawodu, w którym prowadzona jest praktyczna nauka zawodu.

Propozycja nie została uwzględniona. W § 10 ust. 4 występuje określenie „w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będą nauczać” natomiast w § 10 ust. 5 – „tytuł zawodowy w zawodzie pokrewnym”.

Określenie „w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będą nauczać” wprowadzono rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 października 2003 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu*. Celem zmiany było umożliwienie prowadzenia praktycznej nauki zawodu przez osoby posiadające co najmniej dyplom mistrza w zawodzie wąskoprofilowym, który w aktualnej klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego nie występuje, a który całkowicie wchodzi w zakres ujętego w klasyfikacji zawodu szerokoprofilowego np. lakiernik samochodowy - lakiernik. Zawód „lakiernik samochodowy” jest zawodem wąskoprofilowym i wchodzi w zakres zawodu szerokoprofilowego „lakiernik”. Natomiast określenie „tytuł zawodowy w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać” dotyczy sytuacji, gdy w danej branży (np. samochodowej) występują np. dwa zawody, których podstawy programowe zawierają część wspólną treści nauczania dla danego zawodu. W takiej sytuacji zawody, o których mowa określamy jako „zawody pokrewne”.

Na tej podstawie dyrektor szkoły, który kieruje uczniów do pracodawcy na realizację praktycznej nauki zawodu ocenia kwalifikacje zawodowe instruktora praktycznej nauki zawodu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie będzie miało wpływ na rynek pracy z uwagi na obniżenie wymagań kwalifikacyjnych w stosunku do instruktorów praktycznej nauki zawodu, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 2 obowiązującego rozporządzenia, tzn. rezygnacji z

wymogu posiadania przez nich świadectwa dojrzałości. Przedmiotowa zmiana rozporządzenia wpłynie na zwiększenie liczby pracodawców uprawnionych do pełnienia funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu i tym samym może wystąpić zwiększenie zainteresowania przez pracodawców do przyjmowania uczniów na realizację praktycznej nauki zawodu do swoich zakładów pracy. Natomiast dyrektorzy szkół prowadzących kształcenie zawodowe przy obecnych ograniczonych możliwościach kierowania uczniów do pracodawców będą mieli większy wybór podmiotów, z którymi będą mogli zawierać umowy o praktyczną naukę zawodu, co wpłynie korzystnie na podniesienie jakości kształcenia zawodowego uczniów i młodocianych pracowników.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.